

# **HARAKATLI O'YINLAR KARTOTEKASI**

## **YOZ DAVRI**

### **ERTA GURUH**

# **NAMUNA**



**“TASDIQLAYMAN”**

**-MTT direktori**

**Yoz davri o‘rtaliga guruhlarga harakarli o‘yinlar kartotekasi faoliyatları uchun**

**ISH REJA**

<b>Hafta kunlari</b>	<b>Mavzu</b>
<b>IYUN</b>	
<b>1-hafta</b>	<b>Bekinmachoq</b>
<b>2-hafta</b>	<b>Rangli avtomobillar</b>
<b>3-hafta</b>	<b>O‘z juftingni top</b>
<b>4-hafta</b>	<b>Tayoqchadan hatlab o‘t</b>
<b>IYUL</b>	
<b>1-hafta</b>	<b>Buyumni saqla</b>
<b>2-hafta</b>	<b>Sho‘x koptokcham</b>
<b>3-hafta</b>	<b>Oq terakmi, ko‘k terak</b>
<b>4-hafta</b>	<b>Qushlar uchadi</b>
<b>AVGUST</b>	
<b>1-hafta</b>	<b>Koptokni teshikdan o‘tkaz</b>
<b>2-hafta</b>	<b>Kim chaqqon</b>
<b>3-hafta</b>	<b>Kim birinchi</b>
<b>4-hafta</b>	<b>Predmetni izlab top</b>

## SO‘Z BOSHI

Sog‘lom avlodni kamolga etkazish va tarbiyalashning turli yo‘l-yo‘riqlari, o‘ziga xos usullari mavjud. Ayniqsa bolalarning bo‘sh vaqtini to‘g‘ri tashkil qilish, badan tarbiyasi va sport bilan shug‘ullantirish, turli milliy harakatli o‘yinlarni o‘rgatish ota-onasiga, yo‘qriqchilar va murabbiylar oldida muhim vazifa hisobolanadi. Bola tarbiyasidagi bu jixatlar davlat va jamiyat ahamiyatiga molik masaladir. Prezidentimiz bu masalani davr talab darajasida xal qilishga alohida e’tibor berib, o‘quvchilarning bo‘sh vaqtini to‘g‘ri tashkil etishning, shu jumladan ommaviy sport va jismoniy tarbiya, turizm, sportning boshqa milliy turlari va shakllarini amaliyatga joriy etish, ayniqsa, milliy sport o‘yinlarini boyitish va shular asosida yoshlarimiz o‘rtasida keng tashviqot olib borishni kun tartibidagi dolzarb masalalar sifatida e’tirof aytib o‘tdilar. Darhaqiqat milliy harakatli o‘yinlar, sport turlari ham xalq qadriyatlariga daxldor bo‘lib, ularni yig‘ish, boyitish va bolalarga taqdim etishni sog‘lom avlodni tarbiyalash yo‘lidagi muhim va zaruriy vazifalardan biridir.

Bolalar maktabgacha ta’lim tashkilotlarida yuqorida aytilgan masalalarni rivojlantirish to‘g‘risida.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 8-maydagi PQ-4312-sон Qarori “O‘zbekiston Respublikasi maktabgacha ta’lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to‘g‘risida”gi Qarori, “Maktabgacha ta’lim tizimi uchun kadrlar tayyorlashni yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 18-maydagi 418-sonli Qarori, “Maktabgacha ta’lim tashkilotlari faoliyatini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 2019-yil 13-martdagagi 391-sон Qarori, Maktabgacha ta’lim tashkilotlarini o‘yinchoqlar, jixozlar va boshqa texnik vositalar bilan jixozlash me’yorlarinining tasdiqlash, to‘g‘risidagi 2018-yil 7-mart 7-sonli qarori va shunga o‘xshash qarorlar qabul qilingan.

Ana shulardan kelib chiqqan holda maktabgacha ta’lim tashkilotlarda xalq va milliy xarakatli o‘yinlarni bolalar tarbiyasilagi ahamiyati qanday? Birinchi navbatda ta’kidlashning istar edikki, bu o‘yinlar diqqat ermak uchun o‘ynalmaydi. Zero, bu zukko xalqimizning asrlar mobaynida jamlangan ma’naviy javoxirlari majmuidir. O‘zbek elining donishmandchiligini qarachig‘i, har bir o‘yin avvalo sodda, qiziqarli tuzilgan bo‘lib, uning asosiga xalqona ohang, milliylik, mehr-oqibat, jasorat, mardlik, vatanparvarlik, fidoiylik, insoniylik tuyg‘ulari singdirilgandir. Ta’lim va tarbiyaning bunday uyg‘unligi etuk insonni tarbiyalash uchun dasturi amal bo‘ladi.

Ma’lumki, maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarning o‘yinlari taklid qilish tabiatida bo‘ladi. Bola tevarak atrofidagi borliqni boshqalardan o‘zgacharoq faxmlaydi, kuzatiladi. O‘yindagi ba’zi narsalarni o‘yiniga kiritadi va shu o‘yin vositasida o‘zini qurshab turgan olam haqida muayyan axborotga ega bo‘ladi. Shuning barobarida unda xodisalarga nisbatan muayyan munosabat paydo bo‘ladi.

Bolalar tabiat xodisalari, jonivorlar hayoti va xarakatlariga taqlid qilib, o‘ynar ekan, shu qatorda ularning ma’nosini anglay boshlaydi. Asta-sekin hayotiy tajriba ortiradi. Qiyinchiliklarni engishga o‘rganadi. Unda harakat ko‘nikmalariga hosil bo‘ladi va tasavvuri tobora boyib boradi.

Bundan tashqari, o‘yinlar bolalarning jismoniy barkamol bo‘lishi uchun uchungina emas, balki ularga, aqliy, ma’naviy va ahloqiy jihatdan tarbiyalashda ham muhim ahamiyat kasb etadi. Ko‘plashib o‘ynaladigan o‘yinlarda bolalar maqsadga erishi uchun farosati va tadbirkorligini, qat’iyatini ko‘rsatish, jamiyat oldida faqat o‘zining emas, balqi o‘rtoqlarining hatti harakatlari uchun ham javobgralik hissini sezalishni o‘zida shakllantirib borishi zarur. Harakatli o‘yinlar masalan yurish, yugurish, sakrash, irg‘itish yoki uloqtirish, tirmashib chiqish kabi mashqlar bilan harakatlarini rivojlantirish va takomillashtirishda katta ahamiyatga ega. Harakatlarning shakllanishi bilan birga, jismoniy qobiliyat ham taraqqiy etib boradi, yurak va nafas olish tizimini faoliyati yakunlanadi.

## Bekinmachoq

Boshqaruchi daraxt, devor yoki biror narsaga yuz o'girgan holda ko'zini yumib, qirqqacha sanaydi. Bu vaqtida barcha o'ynovchilar yashirinib bo'ladilar. Sanoqdan keyin onaboshi bekingan bolalarni qidira boshlaydi. U o'ynovchilardan birortasini ko'rishi bilanoq, uning otini aytib o'zining dastlabki joyiga yuguradi-da, devor yoki daraxtg'a "falonchi pistonchi joyda" deb chapak chala boshlaydi. Tutilgan bola keyingi o'yinda boshqaruvchi bo'ladi. Agar nomi atalgan bola yugurib borib boshqaruvchi oldin uning joyiga turib olsa, yana avvalgi boshqaruvchi o'z o'mida qoladi. Biror marta ham topilmagan (tutilmagan) bola birinchi o'mini olgan hisoblanadi. Belgilangan joydan tashqariga chiqib yashirinish mumkin emas.

**KO'RSATMALAR.** O'yin uchun shunday joy tanlash kerakki, u erda bolalar yashiringanda ularni bekitib turadigan narsalar bo'lsin.

Onaboshi topib, nomi atalgan bola onaboshidan oldinroq, kelib daraxt yoki devorga chalashga harakat qiladi.



## Rangli avtomobillar

Bolalar xonaning markazida quradilar. Bu garajdagi avtomobillar bo‘ladi. O‘yinda ishtirok etganda bir bolaning qo‘lida bayroqcha (koptok, kartondan yasalgan qo‘lida yoki ashil rangdagi doira) bo‘ladi. Tarbiyachi xonanining markazida qo‘lida yoki vchida qo‘lida quradilar. Uning qo‘lida tegishli rangdagi uchta bayroqchi o‘sib turadi. Uyroychalardan birini ko‘taradi (ba’zan ikkita yoki har uchala bayroqchi o‘sib turishi shart emas). Ana shu rangdagi narsasi bo‘lgan bolalar maydoniga qo‘yishni hamda ketadilar, yurib borayotgan avtomobilga taqlid qiladilar,di-di qiladilar, qo‘yishni bayroqchani tushirgandan keyin avtomobillar to‘xtaydi, aylanishini qoldidi. Uyroychalardan qarajlariga qarab jo‘naydi. O‘yin 6 marta takrorlanadi.

Tarbiyachining qo‘lida qizil bayroqcha bo‘lgan har qo‘ndan qo‘quin. U kutilmaganda qizil bayroqchani ko‘taradi, bunda avtomobilning qo‘lida qo‘ra to‘xtashi kerak.



**veb-saytimiz: Zokirjon.com**

**Zokirjon.com veb-sayti orqali o‘zingiz uchun  
kerakli ma’lumotlarni yuklab oling.**

**Zokirjon Admin bilan**

**+99891-328-88-38 nomerga telegramdan  
yozishingiz yoki telegramdan jek567 izlab  
telegramdan yozishingiz so‘raladi.**

**Telegramda murojaatingizga o‘z vaqtida  
javob beriladi.**

**O‘rta guruhlarga yoz davri harakatli  
o‘yinlar kartotekasini to‘liq holda olish  
uchun telegramdan yozing.**



**Telegram kanalimiz:**

**@maktabgacha\_tt**

**To‘lov uchun: HUMO 9860230104973329**

**Plastik egasi Nabihev Zokirjon**



## **DIQQAT!!!**

Bu hujjatni hech kimga tarqatmaslik  
sharti bilan olishingiz mumkin.

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.

To‘liq holda olganingizdan so‘ng:  
Faqat o‘zingiz uchun foydalaning.

Hech kimga bermang hattoki eng yaqin  
insoningizga ham.

Internet veb-saytlarga joylamang.  
Telegram orqali kanal va gruppalarga  
tarqatmang.

**OMONATGA HIYONAT  
QILMANG.**